

2024-4

20. december 2024

All. nr./brevnr.:
2023-104-0067-24
Sull./sagsbeh.: MS

Ombudsmanden finder Kommune Qeqertaliks sagsbehandlingstid på anmodning om aktindsigt kritisabel

En forening (herefter A), søgte på vegne af sin klient (herefter B) den 17. august 2023 om aktindsigt i kommunens sagsakter vedrørende B's børn.

A rykkede den 29. august 2023 kommunen for status i sagen, og B rykkede selv den 26. oktober 2024 kommunen for status i sagen.

Kommunen traf den 8. december 2023 afgørelse i sagen, men udleverede ved en fejl de forkerte sagsakter.

A klagede den 12. december 2023 til ombudsmanden over kommunens sagsbehandlingstid.

Ombudsmanden iværksatte på den baggrund en undersøgelse af sagen.

Kommunen traf den 18. april 2024 afgørelse om imødekommelse af aktindsigtsanmodningen og udleverede herefter de rette sagsakter.

Ombudsmanden fandt kommunens sagsbehandlingstid på otte måneder kritisabel.

(Udtalelse af 20. december 2024, j.nr. 2023-104-0067)

Jeg udtaler herefter:

1. Hvad har jeg undersøgt?

1.1. Jeg har ved min behandling af sagen valgt at forholde mig til kommunens sagsbehandlingstid på A's anmodning om aktindsigt.

Jeg bemærker, at jeg i denne udtalelse ikke forholder mig til, om afgørelsen af 18. april 2024 lever op til sagsbehandlingslovens regler vedrørende krav til en afgørelse, herunder kravene til en begrundelse.

Jeg har ligeledes ikke forholdt mig til, at kommunen ved afgørelse af 8. december 2023 gav A aktindsigt i en anden og uvedkommende borgers sag. Jeg henviser til, at dette forhold behandles af Datatilsynet.

Jeg henviser herved til § 14, stk. 1, i inatsisartutlov nr. 7 af 1. juni 2017 om Ombudsmanden for Inatsisartut, hvorefter ombudsmanden afgør, om en klage giver tilstrækkelig anledning til undersøgelse.

1.2. Jeg har flere steder i min udtalelse taget udgangspunkt i dansk litteratur og Folketingets Ombudsmands praksis, i det omfang jeg ikke selv tidligere har haft lejlighed til at beskæftige mig med tilsvarende problemstillinger. Det skyldes, at retsgrundlaget i Grønland i det væsentligste er identisk med retsgrundlaget i Danmark. Hvor retsgrundlaget i Grønland efter min opfattelse ikke er identisk med retsgrundlaget i Danmark, har jeg anført dette.

Min udtalelse er opbygget således:

- Afsnit 2: Sagen kort
- Afsnit 3: Retsgrundlaget
- Afsnit 4: Kommunens synspunkt
- Afsnit 5: Min vurdering

Jeg bemærker, at der følger en sagsfremstilling efter min udtalelse.

2. Sagen kort

Den 17. august 2023 søgte A på vegne af B om aktindsigt i alle sagsakterne vedrørende B's to børn.

Den 29. august 2023 søgte A på ny om aktindsigt i hele sagsforløbet vedrørende anbringelsen og hjemgivelsen af B's to børn.

Den 26. oktober 2023 rykkede B kommunen for aktindsigt.

Den 8. december 2023 traf kommunen afgørelse om at imødekomme A's anmodning om aktindsigt. De sagsakter, som kommunen sendte til A, omhandlede dog ikke B, men en anden og uvedkommende borger.

A har oplyst overfor mig, at der er sendt en separat klage til Datatilsynet vedrørende kommunens udlevering af forkerte sagsakter.

Den 23. januar 2024 henvendte A sig til kommunen vedrørende B's anmodning om ansættelse som støtteperson.

Den 29. januar 2024 rettede kommunen henvendelse til A, idet kommunen anmodede om en afklaring af e-mailen af 23. januar 2024.

Den 18. april 2024 traf kommunen på ny afgørelse om at imødekomme A's ansøgning om aktindsigt, idet kommunen meddelte fuld aktindsigt i de efterspurgte sagsakter.

Kommunen oplyste ved e-mail af 22. april 2024 overfor en af mine medarbejdere, at kommunen havde åbnet en separat sag for anmeldelsen til Datatilsynet.

3. Retsgrundlaget

Det fremgår af § 9, i landstingslov nr. 8 af 13. juni 1994 om sagsbehandling i den offentlige forvaltning med senere ændringer (herefter sagsbehandlingsloven), at den, der er part i en sag, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse af en forvaltningsmyndighed, kan forlange at blive gjort bekendt med sagens dokumenter.

Det betyder med andre ord, at en part i sagen har ret til aktindsigt i dokumenterne i sin egen sag.

Det følger af sagsbehandlingsloven § 10, stk. 1, at parten har ret til alle dokumenter, der vedrører sagen og indførelser i journaler, registre og andre fortegninger vedrørende den pågældende sags dokumenter.

Det følger af sagsbehandlingsloven § 16, stk. 2, at myndigheden snarest skal afgøre, om en begæring om aktindsigt kan imødekommes. Hvis myndigheden ikke har imødekommet eller afslået anmodningen inden 10 dage efter fra modtagelsen, skal myndigheden underrette parten om grunden hertil samt om, hvornår afgørelsen kan forventes at foreligge.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at det er af betydning for tilliden til den offentlige forvaltning, at en part så hurtigt som muligt får aktindsigt.

Hvis en myndighed begår fejl – herunder fejl vedrørende en afgørelse om aktindsigt – følger det af god forvaltningsskik, at myndigheden bør orientere borgeren om forløbet og beklage. I disse tilfælde har kommunen på eget initiativ pligt til at rette fejlen, når kommunen bliver bekendt med, at der er begået en fejl.

4. Kommunens synspunkt

Et udkast af denne udtalelse blev den 19. november 2024 sendt i høring ved kommunen.

Kommunen oplyste ved e-mail af 19. december 2024 følgende:

”Jeg henleder opmærksomheden på opklaringsmail sendt til [A] den 29. januar 2024, som aldrig er blevet besvaret.

Jeg kan ikke med ordlyden forstå hvad [A] beder om.”

Kommunen vedhæftede udvalgte sagsakter i e-mailen til mig.

5. Min vurdering

A søgte den 17. august 2023 om aktindsigt i alle sagsakterne vedrørende B's to børn.

Kommunen henviser i afgørelsen af 18. april 2024 til, at A den 26. august 2023 søgte om aktindsigt. Jeg ser ikke af sagens akter, at A denne dato henvendte sig til kommunen vedrørende aktindsigtsanmodningen.

A søgte den 29. august 2023 på ny om aktindsigt i hele sagsforløbet vedrørende anbringelsen og hjemgivelsen af B's to børn. Jeg ser denne ansøgning som en rykker.

B rykkede den 26. oktober 2023 kommunen for status på anmodningen om aktindsigt.

Kommunen traf den 8. december 2023 afgørelse, idet kommunen meddelte A fuld aktindsigt. Kommunen fremsendte dog de forkerte sagsakter.

A henvendte sig ved e-mail af 23. januar 2024 til kommunen. Det er min forståelse, at A ved denne e-mail rykkede kommunen for status på B's anmodning om ansættelse som støtteperson.

Kommunen rettede ved e-mail af 29. januar 2024 henvendelse til A, idet kommunen fandt A's e-mail af 23. januar 2024 uklar.

Det er min forståelse, at A ikke besvarede kommunens henvendelse af 29. januar 2024.

Kommunen traf den 18. april 2024 på ny en afgørelse om fuld imødekomme af A'S anmodning om aktindsigt, idet kommunen denne gang udleverede de rette sagsakter.

Det står mig ikke klart, hvad kommunen foretog sig fra kommunen den 29. januar 2024 henvendte sig til a til kommunen den 18. april 2024 traf afgørelse om imødekomme af aktindsigtsanmodningen.

Det er min vurdering, at det i forbindelse med A's anmeldelse til Datatilsynet og min henvendelse til kommunen af 20. december 2023 må have stået kommunen klart, at A ikke havde fået aktindsigt i det efterspurgte materiale.

Jeg finder kommunens sagsbehandlingstid på otte måneder kritisabel.

Jeg finder, at sagsbehandlingstiden fra A den 17. august 2023 første gang søgte om aktindsigt til kommunen den 18. april 2024 traf afgørelse og udleverede de rette sagsakter er urimelig lang.

Jeg lægger i den forbindelse vægt på, at kommunen ikke efter 10 dage fra modtagelsen af aktindsigtsanmodningen oplyste overfor A, hvorfor der endnu ikke var truffet en afgørelse, samt hvornår A kunne forvente, at der ville blive truffet en afgørelse.

Jeg lægger endvidere vægt på, at det er min vurdering, at kommunen havde pligt til på eget initiativ at træffe en ny afgørelse overfor A, da kommunen blev opmærksom på, at kommunen ved en fejl, havde udleveret de forkerte sagsakter.

Jeg har endelig lagt vægt på, at kommunen har givet fuld aktindsigt, hvorfor det er min vurdering, at der ikke har været en betydelig arbejdsbyrde forbundet med sagsbehandlingen, der kan begrunde en sagsbehandlingstid på otte måneder.

Jeg har sendt en kopi af dette brev til A.

Nærværende udtalelse vil i anonymiseret form blive offentliggjort på min hjemmeside og omtalt i min beretning for 2024.

Jeg foretager mig herefter ikke yderligere, idet jeg henviser til, at kommunen har truffet en endelig afgørelse om aktindsigt og udleveret de rette sagsakter.

SAGSFREMSTILLING

A anmodede på vegne af B den 17. august 2023 kommunen om aktindsigt, idet A bl.a. anførte:

"[...]

D.25. juli, omkring kl.16 er begge børn blevet akutanbragt [...] Herefter er begge børn blevet anbragt hos den kommunale ansat plejefamilie.

Begrundelsen for anbringelsen er, at [...]

Jeg skal hermed anmode om aktindsigt på alle sagsakterne på begge børn samt udtalelser fra dagtilbuddet [...].

[...]"

Den 29. august 2023 rykkede A kommunen for svar på aktindsigtsanmodningen, idet A anførte:

"Jeg har tidligere anmodet om aktindsigt på [...] anbringelsesgrundlage og socialfaglige undersøgelserne deraf.

Jeg har også sendt klage til forskellige øverste myndigheder, som I er bekendt med.

I dag er der afgivet mundtligt afgørelse at begge børn hjemgivet om et par dage, når papirarbejdet er udfærdiget.

Jeg skal hermed oplyse Jer herom, at jeg anmoder om aktindsigt på hele sagsforløbet, inklusiv faglig begrundelse for dagens afgørelse med at der skal foreligge observation i et halvt år efter børnene er hjemgivet.

Jeg ser frem til at modtage aktindsigterne indenfor 8 hverdage fra dags dato. Jeg skal hermed også påminde Jer om klagemulighederne for anbringelsen og sagsbehandling, der er givet til forældrene [...]."

Den 10. november 2023 rettede A henvendelse til kommunen, idet A anførte:

[...]

[B] søger herom at blive handicap støtte på fuld tid til sin egen datter gennem Jer, også fordi hun tidligere har erfaringer med dette fagområde.

Vi håber fra A, at denne anmodning vil blive hastebehandlet fra Jer og skal henvise Jer til [...] for at anmode om journalnotater om [...] sygdomsforløb og de tiltag, der er behov for i fremtiden. Venligst HUSK at få [B] til at underskrive en fuldmagt til indhentning af sundhedsjournaler.

Til sidst skal jeg anmode Jer at fremsende afgørelsesbrevet til [B].

[...]"

Den 21. november 2023 rykkede A kommunen, idet A anførte:

"Hermed rykker jeg på ansøgningen som handicapstøtte til eget barn.

[...]

Det vil være det bedste at høre fra Jer, hvad Jeres estimeret behandlingstid er på."

Kommunen besvarede den 21. november 2023 A's henvendelse, idet kommunen anførte:

"Tak for ansøgning om handicapstøtte til eget barn, nu har vi undersøge sagen, men vi har behov journalnotater om [...] sygdomsforløb, så kan vi lave en udredning."

A besvarede samme dag kommunens henvendelse, idet bl.a. anførte:

"[...]

Som tidligere skrevet, at I skal kontakt [...] for at anmode om journalnotater om [...] sygdomsforløb og de tiltag, der er behov for i fremtiden. Venligst HUSK at få [B] til at underskrive en fuldmagt til indhentning af sundhedsjournaler."

Den 26. oktober 2023 rykkede B kommunen for aktindsigt.

Den 8. december 2023 traf kommunen afgørelse om at imødekomme A's anmodning om aktindsigt. Kommunen sendte på den baggrund en række sagsakter til A. Disse sagsakter omhandlede ikke B, men en anden borger.

Den 12. december 2023 klagede A på vegne af B til mig. A anførte følgende i deres henvendelse til mig:

"[B] har anmodet om at blive ansat som handicap støtte for sin datter, [...], der har en diagnose med [...]. [B] har stadigvæk ikke hørt fra sin ansøgning, trods rykker på ansøgningen.

Vi vil på vegne af [B] over Qeqertalik Kommunes manglende svar og sagsbehandling.

[B] har gang på gang anmodet aktindsigt på akut-anbringelserne af [A's] børn d. 25. juli 2023 og er hjemgivet efter 38 dage. (vedhæftet fil af brev).

[B] har i sidste uge modtaget aktindsigt, men fik det forkerte persons aktindsigt. Dette er sendt videre til Datatilsynet i det, dét modtaget aktindsigt indeholder mange svære personlige beskrivelser om andre families liv. Vi vil klage over kommunen ikke overholder Loven om "Pisortat ingerlatsineranni suliasat suliarineqart-annerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 8, 13. juni 1994-imeersoq – Jf. §9, aam-malu §16". med hensyn til aktindsigten ikke er givet, når vi anmoder om det."

En af mine medarbejdere anmodede ved e-mail af 20. december 2023 kommunen om status på sagen, herunder hvornår kommunen forventede at kunne træffe en afgørelse vedrørende ansættelse som støtteperson og en afgørelse om aktindsigt.

A rettede ved e-mail af 8. januar 2024 på ny henvendelse til mig, idet A bl.a. anførte:

"Hermed klages over Qeqertalik Kommunes håndtering af [B's] ansøgning om at blive handicap støtte til eget barn, der har diagnosen [...] og mange følgesygdomme heraf, der kræver jævnlig undersøgelse og behandling [...].

Første henvendelse med ansøgningen er sket 10-11-2023 og der er ikke afgørelse endnu. Kommunen bør straksbehandle sagen med afgørelse heraf.

[...]"

En af mine medarbejdere rykkede den 10. januar 2024 og den 12. februar 2024 kommunen for status i sagen.

Den 23. januar 2024 rykkede A kommunen for en afgørelse i sagen, idet A anførte:

"[B's] første ansøgning som handicapstøtte til eget barn er blevet sendt medio oktober og er blevet rykket flere gange, senest i december samt klage til Inatsisartuts Ombudsmand.

Det er alt under kritik, at Qeqertalik Kommune ikke har givet afgørelse endnu efter 4 måneders sagsbehandling, når andre vores klienter har modtaget afgørelse af selvsamme ansøgning.

[B's] datter har livslang kronisk syndrom med løbende forløb på [...].

Jeg anmoder hermed belæg på de manglende afgørelse, instans og klagevejledning i forbindelse med ansøgningen, Jeg ser frem til de angivne modtagere af denne skrivelse korrekturer sagsbehandlingen snarest muligt. Sagsbehandleren bør arbejde efter Inatsisartutlov"

Den 29. januar 2024 anmodede kommunaldirektøren A om en afklaring, idet kommunaldirektøren anførte:

" Kære A [...],

Vi har lige brug for noget afklaring.

1) Ønsker I at fremsende følsomme data til lokaludvalg, som står for udmøntning af årlige puljemidler?

- Læs venligst vedtægter for lokaludvalgene på https://qeqertalik.gl/emner/om_kommunen/lokalraad?sc_lang=da
- 2) Ønsker I at Kommune Qeqertalik skal kvittere for at en sag er modtaget hos Ombudsmanden?
- 3) Ønsker I en
 - afgørelse,
 - "instans" ? Hvilken instans ønsker I belæg på?
 - klagevejledning (til rekursinstansen?) "Korrekturerer sagsbehandlingen"? Hvad betyder det?"

Den 30. januar 2024 traf kommunen afgørelse om at bevillige B støttetimer til sin datter.

Jeg rykkede den 26. februar 2024 på ny kommunen, idet jeg gjorde kommunen opmærksom på at kommunen er forpligtet til at meddele ombudsmanden de oplysninger, som forlanges af ombudsmanden. Jeg gjorde endvidere kommunen opmærksom på, at hvis kommunen ikke besvarede mine henvendelse, måtte kommunen forvente, at jeg uden yderligere varsel indberettede kommunen til Lovudvalget i Inatsisartut samt Formandens Departement, jf. ombudsmandsloven § 23.

Den 26. februar 2024 oplyste kommunen overfor mig, at der var truffet en ny afgørelse overfor B vedrørende hendes anmodning om aktindsigt.

Den 14. marts 2024 havde en af mine medarbejdere en telefonisk samtale med kommunaldirektøren. Min medarbejder aftalte med kommunaldirektøren, at hun bl.a. ville undersøge, om der var truffet en afgørelse om delvis eller fuld imødekommelse af aktindsigt, og om kommunen havde udfærdiget et afgørelsesbrev.

Min medarbejdere rykkede ved e-mails af 26. marts 2024, 5. april 2024 og 18. april 2024 kommunen for svar.

Den 18. april 2024 traf kommunen afgørelse, idet kommunen anførte:

"Vedr. aktindsigt

Du søgte om aktindsigt Til Kommune Qeqertalik den 26. august 2023, den 8. december 2023 blev urigtige oplysninger fremsendt. Hermed fremsende det rette oplysninger efter at have undersøgt sagen vedr. barnet [...]

Det er jf. sagsbehandlingsloven nr. 8 af 13. juni 1994." (min oversættelse)

Kommunaldirektøren oplyste ved e-mail 22. april 2024 overfor en af mine medarbejdere, at kommunen havde åbnet en separat sag for anmeldelsen til Datatilsynet. Kommunen bekræftede ved e-mail af 23. april 2024, at kommunen således havde truffet afgørelse om fuld imødekommelsen af B's anmodning om aktindsigt i begge hendes børns sager.

Jeg oplyste ved brev af 7. maj 2024 A om min behandling af deres klage på vegne af B, idet jeg anførte:

"Jeg har modtaget din e-mails af 12. december 2023 og 8. januar 2024 med bilag.

1. Jeg har forstået din henvendelse således, at du på vegne af [B] klager over Kommune Qeqertaliks (herefter kommunen) sagsbehandlingstid på en ansøgning om ansættelse af [B] som støtteperson for hendes datter, [...].

Det er min forståelse, at du på vegne af [B] søgte om ansættelse som støtteperson ved e-mail af 10. november 2023. Du anmodede i den forbindelse om, at kommunen hastebehandlede ansøgningen.

En af mine medarbejdere har været i kontakt med kommunen, der ved e-mail af 26. februar 2024 oplyste overfor mig, at kommunen den 30. januar 2024 traf afgørelse om ansættelse af [B] som støtteperson for [...].

Da kommunen således nu har truffet afgørelse i sagen, har jeg besluttet at afslutte min undersøgelse af denne del af din klage. Jeg henviser til § 14, stk. 1, i inatsisartutlov nr. 7 af 1. juni 2017 om Ombudsmanden for Inatsisartut, hvorefter ombudsmanden afgør, om en klage giver tilstrækkelig anledning til undersøgelse.

Jeg finder ikke, at der er udsigt til, at jeg ved en nærmere undersøgelse af sagen kan hjælpe dig til en bedre retsstilling.

Min beslutning skal også ses i lyset af det ressourceforbrug, som en videre undersøgelse vil medføre. Jeg er som ombudsmand nødt til, i lyset af de ressourcer jeg har til rådighed, at prioritere mellem de klager, som jeg modtager.

Jeg foretager mig ikke videre i anledning af denne del af din klage.

2. Jeg har endvidere forstået din henvendelse således, at du på vegne af [B] klager over kommunen sagsbehandlingstid på en anmodning om aktindsigt.

Det er min forståelse, at du ved e-mail af 17. august 2023 anmodede kommunen om aktindsigt i alle sagsakterne vedrørende [B's] to døtre, [...]

Det er min forståelse, at kommunen den 18. april 2024 traf afgørelse, idet kommunen imødekom aktindsigtsanmodningen og meddelte fuld aktindsigt.

./. Til orientering vedlægger jeg kopi af det brev, som jeg i dag har sendt til Kommune Qeqertalik (herefter kommunen).

Når jeg har modtaget sagsakterne fra kommunen og har haft lejlighed til at gennemgå dem, vil jeg vende tilbage til sagen."

Jeg anmodede ved brev af 7. maj 2024 kommunen om sagens akter, idet jeg bl.a. anførte:

"Jeg har modtaget [A's] e-mail af 12. december 2023 med bilag.

Jeg har forstået [A's] henvendelse således, at [A] på vegne af [B] klager over Kommune Qeqertaliks sagsbehandlingstid i forbindelse med en ansøgning om aktindsigt.

Det er min forståelse, at [A] ved e-mail af 17. august 2023 anmodede kommunen om aktindsigt i alle sagsakterne vedrørende [B's] to døtre, [...]

Det er min forståelse, at kommunen den 18. april 2024 traf afgørelse, idet kommunen imødekom aktindsigtsanmodningen og meddelte fuld aktindsigt.

Jeg beder kommunen om at sende samtlige akter i sagen vedrørende aktindsigt til mig pr. e-mail til post@ombudsmand.gl, herunder de sagsakter, der eventuelt er journaliseret ved underliggende myndigheder.

Med samtlige akter forstås alle dokumenter, der er modtaget og oprettet til brug for behandling af [A's] ansøgning om aktindsigt, herunder samtlige ind- og udgående breve, notater, indberetninger og uformelle optegnelser.

[...]"

En af mine medarbejdere rykkede ved e-mail af 18. juni 2024 kommunen for sagens akter.

Kommunaldirektøren oplyste ved e-mail af 18. juni 2024 overfor en af mine medarbejdere, at hun ved den 29. januar 2024 havde bedt A om en afklaring. Kommunaldirektøren oplyste bl.a. følgende overfor min medarbejder:

"Jeg har ved mail den 29. januar 2024 bedt [A] om at bekræfte deres ønsker

[...]

Men vi har aldrig modtaget svar på mailen, og har lidt svært ved at afkode om det var en aktindsigt der blev udbedt med sætningen: "Jeg anmoder hermed belæg på de manglende afgørelser, instans og klagevejledning i forbindelse med ansøgningen, Jeg ser frem til de angivne modtagere af denne skrivelse korrekturer sagsbehandlingen snarest muligt. Sagsbehandleren bør arbejde efter Inatsisartutlov:""

En af mine medarbejdere rettede ved e-mail af 20. juni 2024 henvendelse til kommunaldirektøren, idet min medarbejder anførte følgende:

"Jeg har ikke mulighed for at fortolke [A's] e-mail af 23. januar 2024, men vejleder kommunen til at indgå i en dialog med [A].

Ved brev af 7. maj 2024 anmodede ombudsmanden kommunen om at sende alle sagsakter vedrørende [A's] anmodning om aktindsigt af 17. august 2023. Er de vedhæftede bilag alle akterne?"

Kommunen sendte ved e-mail af 20. juni 2024 en række sagsakter til mig.

Jeg sendte den 19. november 2024 et udkast af denne udtalelse i høring ved kommunen, idet jeg anmodede kommunen om en udtalelse til sagen.

Kommunen oplyste følgende ved e-mail af 19. november 2024:

"Jeg henleder opmærksomheden på opklaringsmail sendt til [A] den 29. januar 2024, som aldrig er blevet besvaret.

Jeg kan ikke med ordlyden forstå hvad [A] beder om."

Kommunen vedhæftede udvalgte sagsakter i e-mailen til mig.